

**Lääne-Virumaa aasta
vabaühendus tuleb Haljala
vallast - Vainupea küla selts!**

lk 2

**Haljala vallas
korrestatakse uuest
aastast raamatu-
kogude võrku**

lk 6

**Kooli juubel
veeretab
aasta lõpule**

lk 5

Detsember 2023, nr 11

Aastalõpuintervjuu Haljala vallavanem Anti Puusepaga

Intervjueris
Kent Kerner

arendus- ja kommunikatsioonijuht

Kuidas Haljala vallal läheb?

Kui rahalised mured kõrvale jätta, siis meil läheb üsna hästi.

Milliseks kujunes 2023. aasta? Mis jääb mööduvat aastat kirjeldama?

2023. aasta on olnud väga sündmuserikas. Võiks lausa öelda, et omamoodi sõit ameerika mägedel – kord üles ja siis alla.

Aasta algas sellega, et saime lapsed Haljala kooli. Pidulik lindilõikamine on küll olemata, kuna ehitajaga on vaidlus pooleli. Selles hoolimata on hoone kasutuses. Teine suur teema ongi Võsu kooli- ja lasteaiahoone projekteerimine, millega oleme aasta vältel tegelema.

Seda aastat kirjeldab kindlasti ka valla vara müümine – ühelt poolt seda selleks, et tulu teenida, aga teiselt poolt selleks, et muuta valda efektiivsemaks. Suur sündmus, mis jääb seda aastat kirjeldama, on kindlasti vallamaja kolimine. Võib öelda, et rahvamaja on tänu vallavalitsuse ja noortekeskuse kolimisele uue hingamise saanud.

Väljakutseid on aasta pakkunud mitmeid. Täna Vabariigi Valitsuse otsustega oleme valusalt pihta saanud, millega tegelemist tuleb jätkata ka uuel aastal.

Haljala valla keerulise rahalise olukorra tõttu on tulnud nii vallavalitsusel kui ka volikogul teha kärpeid mitmetes valdkondades. Kuidas oleme tänasesse olukorda jõudnud ja miks on need otsused vajalikud olnud?

Vallavanem Anti Puusepp Haljala uue vallamaja ees.

Ma alustaks tagant ettepoole. Nii nagu ka igal perel on oma eelarve ja kulutusi saab teha selle piires, siis täpselt nii on ka vallal. Nüüd küsimus, miks vallal on rahaliselt kitsas. Üks põhjus on ambitsioonikad investeeringud ja suur laen nende katteks. Keegi ei osanud ette näha, et üldine majandusolukord nii järsult muutub ja laenukoormus euribor-i tõusu tõttu sellistesse kõrgustesse kasvab. Kindlasti on mõju avaldanud ka suur personalikulude kasv, seda peamiselt haridusvaldkonnas ja seoses miinimumpalga suurema tõusuga. Samuti oleme näiteks maakonnas erilises seisus võrreldes teiste omavalitsustega – me ei saa tasandusfondist riigi poolt täiendavat rahalist toetust, mida teised aga saavad. Ühtpidi on see positiivne ja näitab, et kõigi eelduste kohaselt peaksime hakka saama, teistpidi on seetõttu aga riigimaksupoliitika puudu-

tavad muudatused meie jaoks valusamad. Kõike seda arvesse võttes on tulnud teha otsuseid, et kulusid ohjata ja eelarve piires püsida. Sellele pole meil kahjuks alternatiive – üle oma võimete elamine pole teatavasti kunagi hästi lõppenud.

(Ohkab). Üten ausalt, et need kärpeotsused ei tule kergelt ühegi otsustaja jaoks. Kaalume neid põhjalikult läbi ja mõistame täielikult, et need mõjutavad meie inimesi.

Kahtlemata on üheks suurimaks sündmuseks mööduval aastal Haljala uue kooli- ja spordihoone valmimine. Uue hoone avamise järgselt tekitas aga palju kõneainet kohtuvaidlus ehitaja ja valla vahel, mis on tingitud hoone valmimisega seotud hilinemisest. Kuhu on see protsess tänaseks jõudnud?

Vastavalt töövõtulepingule esitasime omapoolse trahvinõude

tähtaja ületamise eest. Ehitaja sellega ei nõustunud ja pöördus kohtusse. Kuna kohtuveskid jahvatavad kaua, siis tänaseks pole protsessis arenguid toimunud ning vaidlus jätkub järgmisel aastal. Isiklikult arvan, et ilmselt üks hetk see vaidlus kompromissiga lõpeb. Täna pole kompromissi olnud aga võimalik tulenevalt koolihoone rahastaja poolsetest reeglitest sõlmida.

Hiljuti tähistati Võsu Kooli 125. juubelit ning ühelt Võsu Kooli õpetajalt küsis õhtujuht, et kas on midagi sellist, mida ta ei tea, aga sooviks teada. Pikemalt mõtlemata kõlas vastus, et millal ükskord Võsu koolipere uue hoone saab. Kas vallavanem oskab sellele küsimusele täna vastata?

Teen täna kõik selleks, et me Võsul uue kooli- ja lasteaiahoone ehitamiseni jõuaks. Oleme

toetuse taotluse sisse andnud ja täna seda menetletakse. Kui saame positiivse otsuse ja volikogu seda sammu samuti toetab, siis julgen öelda, et järgmisel aastal peaks kopp maasse minema.

Haljala valla kuvandit on ühinenimisjärgselt ikka mõjutanud sisepinged – olgu need siis poliitilised või „meie ja nemad“ suhtumise tulem. Täna hetkel aga tundub, et selline toon on muutunud. On see nii? Millisena näeb vallavanem Haljala valla kuvandit?

Hea küsimus. Kõik ühinenemised lähevad keeruliselt. Pole ju nii, et täna on kaks valda ja homme oleme kohe üks suur pere. See kõik võtab aega. Samas olen küll seda meelt, et oleme rohkem ühe mütsi all kui kunagi varem. Toon illustreeriva näite, et novembris Haljalas toimunud isadepäeva kontserdil esines ülevallaline ühendkoor – näide sellest, kuidas kultuur ühendab ja see ei tunne vanade valdade piire.

Poliitiliselt on ju tegelikult ka olukord tõine ja tasakaalukas. Meie vallas juunis toimunud võimuvahetus sai sootuks vähem ajaleheruumi, kui näiteks maakonna teiste omavalitsuste võimuvahetused. (Muigab). Eks omamoodi märk seegi.

Üten ausalt, et pikas plaanis on ühine Haljala vald olnud hea samm. Vald on parajalt suur, on ettevõtlust, on loodust, on kõike, et siin oleks hea elada. Vähem tähtsam pole ka meie aktiivsed kogukonnad, kes vallale oma näo annavad.

Pigem seisame täna väljakutse ees, kus noortel peredel on soov

meie juurde kolida, aga elukoha leidmine pole nii lihtne. See on ju märk sellest, et kuvand on hea ja mis olulisemgi – meie juures on hea olla.

Varasemad prognoosid, arvutused ja ka ennustused on kuulutanud, et 2024. aasta kujuneb Haljala vallale proovikiviks. Mis ootab Haljala valda 2024. aastal ees?

Ma ütleks nii, et ka selle aasta alguses räägiti ajakirjanduses, et Haljala vald on üks nendest omavalitsustest, kellele on oht saneerimisele. Nii see aga läinud ei ole ja töötame ka järgmisel aastal selle nimel, et see nii ei läheks. Oleme teinud valusaid, aga sealjuures ka tulevikku vaatavaid otsuseid. Olen tuleviku suhtes positiivselt meelestatud. Pingutame, et elu areneks, kogukonnad saaksid hoogu juurde ja mis peamine, investeeriksime valla tulevikku ehk haridusse.

Lõpetuseks – mida ootab vallavanem uuel aastalt? Kas isiklikud eesmärgid on juba paigas?

(Muigab). No jah, vallavanema amet on selline, et isiklikud eesmärgid jäävad pigem kõrvale. Mul oleks hea meel, kui kõigi väljakutsete kõrval leiaksin rohkem aega oma pere ja hobide jaoks. Kevadest sügiseni harrastan surfamist ja aasta läbi tegelen hobiautode taastamisega.

Tõistest eesmärkidest rääkides on minu jaoks oluline, et saaksime Võsu koolihoonega edasi liikuda. Mõtteid ja plaane on uueks ning ka järgnevatel aastatel küll. Üks soov oleks ka, et järgmisel aastal kannab vilja lobitöö, mida oleme saamata jääva maamaksu osas teinud ja see toob leevendust meie rahalisele olukorrale.

*Rahulikke jõule,
meeleolukat aastavahetust
ning edukat uut aastat!*

*Haljala Vallavalitsus
Haljala Vallavolikogu*

Kohaliku omavalitsuse ja elanike roll kriisides

Tänapäeval on tõsiasi, et kriise võib olla väga palju erinevaid - kaob küte, side, elekter, vesi või hoopis midagi muud, mis meid kõiki rohkem või vähem puudutada võib.

Kui on tegemist ulatusliku kriisiolukorraga, siis see mõjutab kogu ühiskonda ja selle lahendamise peavad ühiselt panustama riigiasutused, kohalikud omavalitsused, ettevõtted ja elanikud. Kriisid mööduvad leebelt üksnes siis, kui oleme valmistunud.

Kriisideks valmistumine on reguleeritud nii hädaolukorra seaduse kui ka riigikaitseaduse alusel, mis panevad paika erinevate osapoolte kohustused kriisideks valmistumisel ja lahendamisel.

Kohalikel omavalitsustel on väga oluline roll kriisiolukordades - kohapeal esmaste ja eluks vajalike teenuste kättesaadavuse ja inimeste toimetuleku tagamine. Omavalitsused on lähim tugi kogukondadele ja inimestele. Omavalitsuses juhivad kriisiolukorra lahendamist kriisikomisjon, kuhu kuuluvad lisaks valla/linnavalitsuse töötajatele ka elutähtsaid teenuseid osutavad ettevõtted. Näiteks vee-ettevõtte, soojatootja, teede korrashoiu eest vastutavad ettevõtted.

Päästeamet on saatnud kohalikele omavalitsustele järgnevad soovitusel kriisivalmistamisele toetamiseks:

- Tagada taristu toimepidevus objektidel, mis on inimese elu ja tervise seisukohalt olulised ja peavad kriisis toimima (hooldekodud, erihooldekandeadutused, haiglad, koolid, lasteaiaid).
- Koostada omavalitsuse kriisikomisjoni aktiveerimise ja kogunemise kord kriisi lahendamiseks.

- Planeerida kriisiaja informatsiooni kogumise ja edastamise võimalused, mis toimiksid ka elutähtsate teenuste katkestuste tingimustes.

- Kaardistada eelnevalt info kriisi ajal vajalikest elutähtsate- ja teiste oluliste teenuste osutajatest sh. nende kontaktidest, asukohtadest jne. (elektrivõrgu ettevõtte, ravimid, esmatarbekaubad, sularaha, kütus, ühistransport jne.)

- Valmistada ette ja teavitada inimesi kriisi ajal toimivatest kogunemiskohtadest ehk kerkuskeskustest omavalitsuse territooriumil, kus saab infot, nõu ja abi.

- Planeerida tegevused elanike evakueerimiseks ja (teiste omavalitsustegi) evakueeritavate vastuvõtmiseks.

- Kaardistada vajadus ja sõlmida lepingud kriisi ajal vajaminevate vahendite rentimiseks, millega tagatakse elutähtsate- ja teiste oluliste teenuste osutamine (nt. generaatorid, teiseldatavad tualettruumid, joogivee jagamise vahendid, mobiilsed konteinerkatlamajad, transport jne).

- Kaardistada üksi elavad ning kriisi ajal ja -järgselt, abi vajavad elanikud.

- Kaardistada ning luua võrgustik kogukonna esindajatest, kelle kaudu edastada informatsiooni kriisi eel ja ajal (nt. külanemad, korteriühistud, kogukonna- või asumiseltsid jne.).

Selleks, et kohalik omavalitsus või muu kriisi lahendav asutus saaks elanikke keerulel ajal toetada, on väga oluline, et elanikud peavad olema ise võimalikult hästi ette valmistunud.

Kriisideks valmistudes tuleks silmas pida järgmist:

- Mida suurem on kriis, seda kauem jõuab kohaliku omavalitsuse või riigi abi sinuni.

- Ole valmis vähemalt seitse päeva ise- seisvalt hakkama saama.

- Tee koostööd kogukonnaga – naabrite, korteriühistu ja külaseltsiga.

Loe täpsemad käitumisjuhiseid www.olevalmis.ee ja lae alla Naiskodukaitse väljatöötatud käitumisjuhiste äpp „Ole valmis!“.

Foto: Ain Liiva

Lääne-Virumaa aasta vabaühendus tuleb Haljala vallast - Vainupea küla selts!

Lääne-Viru Omavalitsuste Liit tunnustas sellel nädalal Varangu koolituskeskuses Wrangelshof maakonnas aasta vabaühendusi, sädeinimesi ja

terviseedendajaid.

Lääne-Virumaa sädeinimese nominendina pälvisid Haljala vallast tunnustust Kristel Nael ja Piia Liiv.

„Tunnustatud lasteaiaitoit Lääne-Virumaal“ tunnustuse pälvis Haljala Lasteaed Pesapuu.

Lääne-Virumaa aasta vabaühendus

2023 on MTÜ Vainupea küla selts.

Õnnitleme kõiki laureate, nomine ja Haljala valla tublisid tegijaid!

Haljala vallavolikogu otsustas üheks aastaks vähendada endale makstavaid tasusid

21. novembril toimunud Haljala vallavolikogu istungi päevakorras oli punktina arutamiseks volikogu esimehe poolt algatatud ettepanek, mis leidis volinike ühehäälselt toetuse. See tähendab, et üheks aastaks vähenevad volikogu liikmetele ja volikogu alalistele komisjonide liikmetele makstavad tasud.

Tasude vähendamise ettepaneku teinud Haljala vallavolikogu esimees Veiko Veiert selgitas, et sellise ettepaneku ajendiks oli majanduslik olukord ja valla finantsvõimekus: „Prog-

nooside kohaselt saab 2024. aasta olema Haljala vallale rahalises mõttes üks lähiaja keerulisemaid ning seetõttu tundus kohane tasusid üheks aastaks ka vähendada, et veidigi rahalist koormat kergendada,“ selgitas volikogu esimees.

Tasude vähendamine puudutab volikogu esimeest ja aseesimeest, volikogu liikmeid, volikogu komisjonide esimehi ja nende liikmeid ning vallavalitsuse liikmeid. Volikogu esimehe ja aseesimehe tasud vähenevad üheks aastaks 20 protsendi võrra ning teiste

puhul on tasude vähendamine 50 protsenti.

Volikogu esimees sõnas, et mitmed teenused on viimase aasta jooksul muutunud vallaelanikele tasuliseks või on tasud varasemast suuremal määral tõusnud: „Valla finantsvõimekus on oluliselt vähenenud ning seetõttu on tulnud volikogul ja vallavalitsusel langetada keerulisi otsuseid ning kärpimise teel ohjata valla kulusid. Selles võtmes on samuti oluline, et volikogu ja vallavalitsuse liikmed oma tasude vähendamiseks järgmiseks

aastaks teatud mõttes solidarsust väljendavad.“

Tasude vähendamine toimub üheks aastaks. Tasud tõusevad automaatselt 2022. aastal kehtestatud tasemele 2025. aastal. Volikogu tänase otsusega on rahaline kokkuvõtte 2024. aastal suurusjärgus 30 000 eurot koos maksudega.

Kent Kerner

Haljala valla arendus- ja kommunikatsioonijuht

HALJALA VALLAVOLIKOGU II KOOSSEIS

Istung nr 30 21. novembril 2023 kell 16.00 Haljalas

Istungil osales 11 volikogu liiget: Leo Aadel, Leo Bergström, Annika Hallimäe, Ahti Järve, Epp Orgmets, Andi Randoja, Sven Rannar, Andres Truman, Anti Töld, Arne Vaik ja Raavo Vask.

Istungil ei osalenud: Rainer Lille, Annes Naan, Jaanus Nuutre, Eduard Vainu, Veiko Veiert ja Vello Väinsalu.

Määrusega nr 54 kinnitati Haljala valla huvihariduse ja huvitegevuse kava aastateks 2024-2025.

Määrusega nr 55 kehtestati sotsiaaltoetustele abi korras makstavate sissetulekust mittesõltuvate toetuste määrad ja toimetuleku tagamiseks täiendava toetuse piirmäär. Toetuste määrad võrreldes hetkel kehtivatega ei muutu.

Määrusega nr 56 muudeti Haljala Vallaraamatukogu põhimäärust. 1. jaanuarist 2024 suletakse Aasperi ja Vihula haruraamatukogu (ka raamatukogu Essus) ning kujundatakse Vergi ja Varangu haruraamatukogu ümber laenutuspunktiks, sidudes need teiste haruraamatukogude fondidega.

Määrusega nr 57 kehtestati Võsu ranna kasutamise ja hooldamise kord.

Määrusega nr 58 muudeti Haljala Vallavolikogu 30.11.2021 määrust nr 1 „Vallavolikogu ja vallavalitsuse tööst osavõtu eest makstava tasu suurus ja maksimise kord“. Muudatusega vähendati 2024. aastaks volikogu esimehele, volikogu aseesimehele, volikogu liikmele, volikogu alalise komisjoni esimehele ja liikmele ning vallavalitsuse liikmele makstava tasu suurus.

Otsusega nr 107 otsustati Haljala Vallavalitsuse hallatava asutuse Haljala valla kultuuri- ja vabaajakeskuse kaudu osaleda liikema mittetulundusühingus Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus.

Otsusega nr 108 anti Osahingule Biloba luba Adaka külas asuva Kristeli kinistu ja Annikvere külas asuva Leiva kinistu omandamiseks.

Volikogu poolt vastuvõetud otsustega saab tutvuda valla kantsleis ja elektroonilises dokumendiregistris veebilehel: www.haljala.ee.

Haljala vallas korrastatakse uuest aastast raamatukogude võrku

Haljala vallavolikogu on vallavalitsuse ettepanekul otsustanud teha muudatusi valla raamatukogude võrgus. Alates 1. jaanuarist 2024 suletakse Aaspere ja Vihula haruraamatukogud ning Vergi ja Varangu haruraamatkogud jätkavad tegutsemist laenutuspunktidena.

Haljala vallavalitsus soovis raamatukogude võrku korrastada juba 2022. aastal, kuid toona otsustati teema juurde tagasi tulla hiljem, et anda kogukondadele

aega kavandatavate muudatustega kohanemiseks.

„Täna sel hetkel on Haljala vallas kokku kaheksa raamatukogu ning ühinemisjärgselt pole haruraamatukogude osas muudatusi toimunud,“ selgitas vallavanem Anti Puusepp ja lisas, et samas on muutunud majanduslik olukord, valla finantsseis ning ka lugejate statistika on osade haruraamatukogude puhul olnud aastaid langustrendis. „Sulgeme küll formaalselt neli haruraamatukogu,

kuid Vergis ja Varangul jätkavad tegutsemist laenutuspunktid ühel päeval nädalas,“ lisas vallavanem.

Alates 1. jaanuarist 2024 on suletud Aaspere ja Vihula haruraamatukogud ning Vergi ja Varangu haruraamatukogud kujundatakse ümber laenutuspunktiks. Lah-tiolekuagade osas muudatusi seoses võrgu korrastamisega ei kaasne. Laenutuspunktide teenindamise tagavad Karepa ja Haljala raamatukogud.

Haljala Vallaraamatukogu di-

rektor Marion Talli sõnas, et raamatukoguteenuse kättesaadavus on vallas jätkuvalt hea: „Kui vaadata raamatukogude ja elanike suhtarvu võrreldes, siis oleme Haljala vallas tegelikult heas seisus. Samas on oluline ka mõista, et kui lugejaid jääb üha vähemaks, siis on paratamatu, et tuleb teha raamatukogudes ümberkorraldusi,“ sõnas raamatukogu direktor ning lisas, et raamatukoguhoidjad ootavad kõiki raamatukokku kirjan-dust laenutama ja üritustest osa

võtma. Vallaraamatukogu direktori sõnul elab raamatukogu senini, kui on inimesi, kes raamatukogust rõõmu tunnevad ja kirjandust lugemiseks laenutavad.

Haljala vallavalitsus ja vallaraamatukogu on esitanud projekti-taotluse, et soetada vallale raamatukogubuss ning alustada selliselt raamatukoguteenuse osutamist. Möödunud suvel tutvusime Järva valla raamatukogubussi kogemusega ning leidsime, et hajaasustusega vallas töötab see lahendus hästi ja

teenus on inimestele kättesaadav.

Haljala vallavanema sõnul loo-dab vallavalitsus, et raamatukogu-buss on võimalik vallale soetada: „See parandab teenuse kättesaadavust kohe kindlasti ja võimaldab jõuda ka küladesse, kus füüsilist raamatukogu ei asu,“ leiab vallavanem ning sõnas, et kindlasti an-nab raamatukogubuss võimaluse raamatukoguteenust kaasajastada ning tulevikus teenuse käivitami-se järgselt taas võrguga seotud küsimustele otsa vaadata.

HALJALA VALLAVALITSUSE ISTUNGID

16. NOVEMBER 1. Täiendava sotsiaaltoetuse määramine Otsustati määrata ühele isikule täien-dav sotsiaaltoetus summas 250 eurot. 2. Hajaasustuse programmi 2022. aasta aruande heakskiitmine (Kanguste-Roopa, Võhma küla) Otsustati kiita heaks ja kinnitada 2022. aasta hajaasustuse programmi projekti „Kanguste-Roopa talu reovee puhastussüsteemi väljaehitus“ toetuse kasutamise aruanne. 3. Hindamiskomisjoni koosseisu kinnitamine Otsustati kinnitada Haljala valla 2024. aasta eelarvest mittetulundusliku tege-vuse toetustaotluste hindamiskomis-jon koosseisus Ivo Veiert, Eduar Vainu, Ruudo Liis, Piret Villum-Salak, Kent Kerner ja Pille Bergström. 4. Sundvalduste seadmine Võsu alevikus asuvatele erakinnistutele Enefit Connect kasuks Otsustati seada sundvaldused Võsu alevikus asuvatele järgmistele erakin-nistutele Enefit Connect OÜ kasuks: Tiigi vkt 12, Tiigi vkt 18, Tiigi vkt 19, Tiigi vkt 20, Tiigi vkt 21, Sooserva vkt 15, Mere tn 58, Võpsiku vkt 11. 23. NOVEMBER 1. Väljaspool kodu osutatava ööpäe-varingse üldhooldusteenuse hool-duskulude eest tasumine Otsustati tasuda ühe isiku väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhool-dusteenuse hoolduskulud summas kuni 650 eurot kuus alates 24. novembrist 2023.	2. Väljaspool kodu osutatava ööpäe-varingse üldhooldusteenuse hool-duskulude eest tasumine Otsustati tasuda ühe isiku väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhool-dusteenuse hoolduskulud summas kuni 650 eurot kuus alates 16. novembrist 2023. 3. Vergi külas asuva Tihase tee 10 ka-tastriüksuse sihtotstarbe muutmine Otsustati määrata Haljala vallas Vergi külas kinnistu Tihase tee 10 (kinnistus-registri registriosa 13798350 , katastri-tunnus 19101:001:0088), sihtotstarbeks elamumaa 100%. 4. Sundvalduse seadmine Võsu ale-vikus asuvale Männiku vkt 1 kinnis-tule Enefit Connect OÜ kasuks Otsustati seada sundvaldus Võsu ale-vikus Männiku vkt 1 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks. 5. Kolm Pluss Üks OÜ-ga sõlmitud töövõtulepingu nr 12-3/22/23 muut-mine Otsustati muuta Kolm Pluss Üks OÜ-ga sõlmitud töövõtulepingu nr 12-3/22/23 eritingimused/üldtingimuste täpsustused/ punkti 10 lepingu tähtja osas. 6. Info ja muud küsimused 6.1 Haljala valla 2024. aasta eelarve projekti tutvustus Finantsjuht Mairi Uiboaed tutvustab vallavalitsuse liikmetele 2024. aasta eel-arve projekti. 30. NOVEMBER 1. Koduteenuse määramine Otsustati määrata koduteenus ühele isikule alates 30.11.2023. 2. Sotsiaaltoetuse määramine Otsustati määrata ühele isikule täien-dav sotsiaaltoetus summas 100 eurot. 3. Sotsiaaltoetuse määramine Otsustati määrata ühele isikule täien-dav sotsiaaltoetus summas 100 eurot. 4. Hajaasustuse programmi 2023. aasta aruande heakskiitmine (Ilma-ri, Varangu küla) Otsustati kiita heaks ja kinnitada 2023. aasta hajaasustuse programmi projekti „Ilmari, Varangu küla biopu-hasti paigaldamine“ toetuse kasutamise aruanne. 5. Rutja külvavanema kinnitamine Otsustati kinnitada Rutja külavane-maks Tanel Hagel. 6. Sundvalduse seadmine Võsu ale-vikus asuvale Mere tänav 32 kinnis-tule Enefit Connect OÜ kasuks Otsustati seada sundvaldus Võsu ale-vikus Mere tänav 32 kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks. 7. Sundvalduse seadmine Võsu ale-vikus asuvatele Võpsiku kinnistule Enefit Connect OÜ kasuks Otsustati seada sundvaldus Võsu ale-vikus asuvatel järgmistele kinnistute-le: Võpsiku vkt 12d, Sooserva vkt 22, Sambla vkt 10, Sambla vkt 5, Metsa tn 21, Mere tn 37, Männiku vkt 4, Männiku vkt 3. 8. Haljala valla 2024. aasta eelarve (volikogu määruse eelnõu)	Otsustati esitada vallavolikogule 2024. aasta eelarve. 9. Esindaja nimetamine Mittetulun-dusühing Partnerid üldkoosolekule Otsustati nimetada Haljala valla esin-dajaks Mittetulundusühingu Partnerid (registrikood 80236604) üldkoosoleku-le Avo Bergström. 6. DETSEMBER 1. Täiendava sotsiaaltoetuse määra-mine Otsustati määrata ühele isikule täien-dav sotsiaaltoetus summas 300 eurot. 2. Täiendava sotsiaaltoetuse määra-mine Otsustati määrata ühele isikule täien-dav sotsiaaltoetus summas 300 eurot. 3. Sotsiaaltoetuse määramisest keel-dumine Otsustati mitte määrata ühele isikule sotsiaaltoetust. 4. Haljala alevikus Tallinna mnt 42 ja Kulli kinnistute detailplaneeringu alga-tamine Otsustati algatada detailplaneeringu menetlus Haljala alevikus Tallinna mnt 42 ja Kulli kinnistute osas. 5. Haljala valla 2023. aasta lisaeelar-ve (volikogu määruse eelnõu) Otsustati esitada volikogule määruse eelnõu Haljala valla 2023.aasta lisaeel-arve. 6. Vallavara otsustukorras võõranda-mine (volikogu otsuse eelnõu) Otsustati esitada volikogule otsuse eelnõu Vallavara võõrandamine otsus-tukorras. 7. Paasi külas Lahi katastriüksuse koha-aadressi muutmine Otsustati muuta Paasi külas asu-va Lahi katastriüksuse koha-aadressi, määrates uueks koha-aadressiks Pihla-ka. 8. Sundvalduse seadmine Võsu ale-vikus asuvatele kinnistutele Enefit Connect OÜ kasuks Otsustati seada sundvaldused Võsu alevikus asuvatele järgmistele kinnistu-tele: Tiigi vkt 7, Tiigi vkt 8, Tiigi vkt 10, Tiigi vkt 25, Sääse vkt 25, Võpsiku vkt 23, Metsise tn 22, Piiri tn 19. 9. Haljala Vallavalitsuse 28.09.2023 korralduse nr 298 „Sundvalduse seadmine Haljala vallale kuuluvale Vihula-Tiigi tee kinnisasjale Elekt-rilevi OÜ kasuks“ muutmine Otsustati muuta Haljala Vallavalitsuse 28.09.2023 korraldust nr 298 „Sundval-duse seadmine Haljala vallale kuuluvale Vihula-Tiigi tee kinnisasjale Elektrilevi OÜ kasuks. 10. Info ja muud küsimused 10.1 Parkimistasu kehtestamine Hal-jala vallas eelnõu arutelu Arendus- ja kommunikatsioonijuht Kent Kerner tutvustab vallavalitsuse liikmetele volikogu määruse eelnõu „Parkimistasu kehtestamine Haljala val-las“ projekti. Toimub arutelu ja ettepanekute sisse-viimine esitatud eelnõu projekti. Vallavalitsus otsustas esitatud eelnõu projekt suunata volikogu majandusko-misjonile ettepanekute tegemiseks.
--	---	--

PLANEERINGUTEATED

Haljala alevikus Tallinna mnt 42 ja Kulli kinnistute detailplaneeringu algatamine

Haljala Vallavalitsus teatab, et Haljala Vallavalitsuse 06.12.2023 korraldusega nr 460 algatati Haljala ale-vikus Tallinna mnt 42 ja Kulli kinnistute detailpla-neeringu koostamine. Planeeritava maa-ala suurus on ca 1,5 hektarit. Detailplaneeringu koostamine on

kooskõlas kehtiva Haljala valla üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on ehitu-sõiguse määramine uue hoone püstitamiseks Kulli kinnistule ning olemasoleva hoone laiendamiseks üle 33% või uue hoone püstitamiseks Tallinna mnt

42 kinnistule, samuti tehnovõrkude ja -rajatiste või-malike asukohtade määramine kruntidel ning servi-tuutide seadmise vajaduse ja kitsenduste määrami-ne. Vastavalt detailplaneeringu algatamise taotlusele soovitakse kruntidele ehitada autoremonditöökoda

ja laohoonet.

Detailplaneeringu koostamiseks vajalikud uurin-gud on kirjas planeeringu lähteseisukohtades, mis on kättesaadavad Haljala valla veebilehel <https://www.haljala.ee/algatatud-detailplaneeringud>.

Eisma külas Maasika kinnistu detailplaneeringu eelnõu avalik väljapanek ja avalik arutelu

Haljala Vallavalitsus teatab vastavalt PlanS § 82 lõike-le 1 ja PlanS § 83 lõikele 1, et korraldab Eisma külas Maasika kinnistu detailplaneeringu eelnõu avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu.

Detailplaneeringu eelnõu materjalidega on võima-lik tutvuda avaliku väljapaneku perioodil 07.12.2023-07.01.2024 Haljala valla veebilehel <https://www.haljala.ee/algatatud-detailplaneeringud> ning pa-berkandjal Haljala Vallavalitsuses (Tallinna mnt 13, Haljala alevik, Haljala vald) ja Võsu teenuskeskuses

(Mere tn 6, Võsu alevik, Haljala vald) asutuste lah-tiolekuagadel. Detailplaneeringule saab esitada ar-vamusi kirjalikult kuni 07.01.2024 aadressil haljala@haljala.ee või Haljala Vallavalitsus, Tallinna mnt 13, Haljala alevik, Haljala vald 45301. Detailplaneeringu eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimub 17. jaanuaril 2024 kell 16.00 Haljala Vallava-litsuses (Tallinna mnt 13, Haljala alevik). Veebi teel arutelul osalemise soovist palun anda teada aadressil haljala@haljala.ee.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Maa-sika kinnistu kruntideks jaotamine, ehitusõiguse määramine põhihoonete ja abihoonete (sh kaup-luse) ehitamiseks, kruntide sihtotstarbe muutmine, tehnovõrkude ja rajatiste asukoha määramine ning kitsenduste ja servituutide seadmine. Detailplanee-ringuga määratakse kruntidele pos 1, pos 2 ja pos 3 ehitusõigus ühe kuni 8,0 m kõrguse põhihoone ja ühe kuni 6,0 m kõrguse abihoone rajamiseks. Ehi-tisealne pind põhihoonetel on kuni 200 m2 ja abi-

hoonetel kuni 100 m2. Juurdepääs planeeritavatele kruntidele on kavandatud Rannalaine teelt. Planee-ringuala suurus on 8126 m2.

Detailplaneeringu lahendus on vastuolus kehtiva Vihula valla üldplaneeringuga, kuna tehakse ettepa-nek vähendada elamukrundi suurus, mis üldplanee-ringus kohaselt ei või olla väiksem kui 0,5 hektarit. Samuti muutub üldplaneeringus maakasutuse juh-totstarbena ala elamumaa ning äri- ja teenindusette-võtte maa maakasutuse juhtotstarbena aladeks.

TASUB TEADA

Haljala raamatukogu laste külastuste arv on kasvanud 87%

Võime Haljala Vallaraamatukogu meeskonnaga omale lõppeva aasta puhul teha ühe pika pai. Kõik raamatukogud tegelesid põhjalikult 2023. aastal oma fondide korrastamise/puhastamisega ning ühiselt korraldasime 7. oktoobril raamatulaada, kuhu tuli vaatamata jubedale tormile inimesi nii Tallinnast kui ka naaber- valdadest.

Haljals on tänu kolimisele uutesse ruumidesse tõusnud raamatukogu külastatavuse protsent. Laste külastuste arv on tõusnud koguni 87%. Lastele on raamatukokku tehtud mõnused olesklemis/mängimisnurgakesed, mida kooli vahetundide ajal usinasti kasutatakse. Koostöös Haljala kooliga korraldame lastele erinevaid üritusi/teematunde, kus loeme raamatuid ja tutvume raamatukoguga. Õpetajad ühildavad oma ainetunde raamatukogutundidega. Koostöö on tihe!

Muuhulgas on kasvanud Haljals ka täiskasvanute külastuste arv 27%. Korraldame jõudumööda erinevaid kohtumisõhtuid. Haljals on sel aastal käinud jutuvestja Ena Mets, Teater Nuutrum, Virve Saar, Uno Trumm ning viimati ülipopulaarne Märt Treier.

Internetis tasub jälgida meid Haljala Vallaraamatukogu Facebooki lehel, sest seal toimus suvelugemise loos. Meie Facebooki lehte jälgitakse Viimsist Lõuna-Eestini välja. Oma Facebooki lehed on ka Karepa ja Võsu raamatukogul, kus saab silma peal hoida nende tegemistel.

Käesoleval aastal toimus ka raamatukogude rahulolu-uuring, kus saime nii kiita kui ka kriitikat. Selleks, et edaspidi oma lugejatele paremat teenust/teenindust pakkuda hakkame rahulolu-uuringuid korraldama

iga aasta.

2023. aastal lisandus Haljalsse isetehtud laenutuskapp, millest saab raamatuid LAE-NUTADA siis kui raamatukogu on kinni, kasvõi laupäeva öösel kell 03:00. Laenutuskapist laenutamiseks tuleb raamat eelnevalt broneerida meie lugejaportaalis kappi või helistada või kirjutada raamatukokku konkreetse soovi korral. Laenutuskapi laenutuste arv on tõusuteel, eks alguses olid inimesed skeptilised, kuid nüüd on kapi-laenutajaid juba rohkem. Midagi keerulist ei ole, kui kellelgi on midagi arusaamatu, siis küsige julgelt raamatukogust, me aitame!

On inimesi, kellele on jäänud laenutuskapi ja tagastuskapi põhimõtte arusaamatuks. Täpsustame siinkohal, et tagastuskast on meil jätkuvalt alles, sinna saab raamatuid TAGASTADA ükskõik mis ajal.

Kultuuriministeeriumi kiirendi taotlusvooru on Haljala Vallaraamatukogu esitanud taotluse raamatukogubussi soetamiseks Haljala valda. Kui taotlus rahuldatakse, siis vurab meil varsti mööda valda ringi raamatukogubuss, mis viib raamatukoguteenuse inimestele lähemale.

15. jaanuaril tuleb Haljalsse külla Ott Kii-vikas, kes teeb Haljala jõusaalis näidistreeningu ning hiljem esitleb raamatukogus oma uut raamatut „Otitatsioon“. Kui jõusaali puhul võib tekkida ruumipuudus, siis raamatuesitlusele ootame rahvast avasüli.

Anname Haljala Vallaraamatukogu meeskonnaga endast parima, et pakkuda 2024. aastal veel paremat raamatukoguteenust.

Kohtumiseni raamatukogus!

Raamatukogu toimeka kollektiivi nimel
Marion Talli

Haljala valla noortekeskuste jõulutervitus

Haljala valla noortekeskused on olnud 2023. aastal täis suuri muutusi ja uuendusi. Aasta alguses vahetus noortekeskuste personal, Haljala noortekeskuses alustas tööd noorsootöötaja Mirjam Veisner ning Võsu noortekeskuses noorsootöötaja Gerly Piiskoppel. Meie jaoks on esimene aasta uuel tööpostil olnud põnev, oleme saanud palju kogemusi ja uusi teadmisi ning kasvanud koos noortega. Kõige suurem muutus oli kindlasti Haljala noortekeskuse kolimine Haljala rahvamaja ruumidesse.

Lisaks igapäevatööle noortekeskustes on olnud huvitavad väljakutsed: Ukraina sõjapõgenikest noorte loimumislaagri korraldamine, õõbimistega suvelaagrid Võsul, õpilasmaleva korraldamine, noortevolikogu ellu äratamine ja “Noorte heaks 2023” projekti kirjutamine, tänu millele on meie noortel paremad digiõppe võimalused. Noorsootöötaja Mirjam on kujundanud noortekeskuste uuenenud lodod.

Me soovime südamest tänada meie tub-

lisid ja hakkajaid noori, kellega koos on see teekond olnud ääretult inspireeriv ja vahva.

Samuti soovime tänada meie koostööpartnereid ja toetajaid: Luureretked OÜ, Liiguste Toit, Anti Puusepp ja PALMS, Voyage OÜ, Sirena pubi, Männisalu puhkekeskus, Kingston OÜ, Indrek Agar (Agar OÜ), Võsu Külaselts, Käsmu külaselts ja Mari-Liis Vohli, Leo Aadel ja Vergi Külaselts, Karepa külvavem, Vainupea külaselts ja Mario Luik, Raili Seiton, Grete Toming, Sven Rannar, Lembit Kirsipu, Võsu Kool, Haljala Kool, Võsu Spordihooned, ENK (Eesti Noorsootöötajate Kogu), ANK (Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus), Haridus- ja Noorteametit ja kõiki lapsevanemaid, kes on usaldanud oma noored meie hoolde.

Rahulikku jõuluaega ja meeleolukat aastavahetust Teile kõigile!

Uuel aastal veel suuremalt, uuenduslikumalt ja julgemalt!

Mirjam Veisner ja Gerly Piiskoppel

Haljala raamatukogu külastas Märt Treier

30. oktoobri õhtul kogunes ca 30 inimest Haljala raamatukokku et kohtuda tuntud raadio- ja telemehe Märt Treieriga. Meie raamatukogus toimus tema viimase raamatu „Ennæ inimest“ esmaesitlus. Õhtu oli huvitav – sai naerda ning mõtiskleda ka tõsiste teemade üle. Kui Märt Treieri käest küsiti, kas ja mida ta soovib tänasel päeval telekast vaadata, vastas ta konkreetselt et ärge vaadake vaid pigem kuulake raadiot ja lugege raamatuid. Miks? Sest telekas tapab inimeste kujutlusvõime. Raadiost head vestlussaadet kuulates või raamatut lugedes seda ei juhtu, sest loetu või kuuldu põhjal tekib meil endil kujutluspilt silme ette.

Ühe seigana tõi Märt välja jalutuskäigu talvisel õhtul. Möödudes ühest koolist umbes kella 17:30ne ajal, nägi ta ca 40 last kooli ümber suusatamas. Jube vahva, eks? Mis aga tegelikult toimus oli see et kool sisustas nende laste aega viimase koolibussini, kelle vanemad ei taha et nende lapsed varem koju lähöksid...

Kohtumisõhtu lõppedes oli võimalik Märt Treieri käest osta ka vastilmunud raamatuid, mis läksid nagu soojad saiad. Raamatutesse küsiti autogramme ning koos sai ka pilte teha.

Meie saatsime Märdi koduteele lubadusega, et kutsume ta kunagi uuesti Haljalsse külla!

Marion Talli
Haljala Vallaraamatukogu direktor

Sinu tervisemure lahendamisel on esimene aitaja pereõde

Kui tervisemure pole allunud kodustele ravivõtetele, tuleb pöörduda oma perearstikeskuse poole. On tavapärane, et perearstikeskuses saad esmalt suhelda pereõega, kes hindab sinu tervise seisundit ja otsustab, kas saab ise aidata või peaksid minema perearsti vastuvõtule.

Õdede pädevust ja sellega seonduvat vastutust on aasta-aastalt suurendatud, et tagada patsientidele õigeaegne abi. Pereõde on kõrgharidusega spetsialist, kelle pädevuses on iseseisvalt tegeleda mitmesuguste tervisemurede lahendamisega.

PEREÕDE TEEB TERVISEKONTROLLE JA NÕUSTAB ELUSTIILI KÜSIMUSTES

Täiskasvanute ja laste tervisekontrollide tegemine on osa pereõde tööst. Õde kaalub ja mõeldab patsienti, kuulab südant ning kopse, kontrollib nägemist, vererõhku ja veresuhkrut ning hindab vajadusel ka muid näitajaid võimalike terviseprobleemide tuvastamiseks. Kui tuvastatakse terviserisk, suunab pereõde patsiendi perearsti vastuvõtule.

Samuti kuulub pereõde ülesannete hulka vaktsineerimiste planeerimine ja kaitsesüstide tegemine, seda nii esmaste kui ka korduvate vaktsineerimiste puhul. Vastavalt immuniseerimiskavale kutsuvad pereõde oma nimistu lapsi vaktsineerima ja jälgib, et kaitsesüstid oleksid õigel ajal tehtud. Kindlasti aitab pereõde sind ka siis, kui on vaja siduda haava, eemaldada puuke või õmbluseid või teha näiteks kõrvaloputust.

Pereõde aitab, kui vajad nõu tervise-likuma eluviisi valikul. Juhendamist ja nõu saad nii liikumise, toitumise, magamise kui ka näiteks vaimse tervise hoidmise kohta. Pereõde oskab sind juhendada, kuna teab hästi sinu üldist

tervislikku seisundit.

PEREÕDE JÄLGIB KROONILISI HAIGEID JA AITAB KA VIIRUSHAIGUSTE KORRAL

Pereõde töös on olulisel kohal krooniliste haigustega patsientide jälgimine. Pereõde kutsuvad krooniliste haigustega inimesed vastuvõtule ning aitab kaasa mõelda ja vajadusel õpetab, kuidas haiguse kulgu kontrolli all hoida. Eraldi väljaõppe saanud pereõdedel on sealhulgas õigus pikendada retsepte ja nii võivad näiteks kõrgevererõhutõvega, diabeediga või astmaga kimpus olevad inimesed olla pikalt vaid pereõde vaateväljas.

Pereõde saab hinnata patsiendi vajadust töövõimetuslehe, sh hoolduslehe järele, vajadusel seda avada ja sulgeda. Lühiajalise töövõimetuslehe korral tegeleb pereõde patsiendiga algusest lõpuni ja kaasab arsti vaid vajadusel. Samuti saab pereõde koostada abivahendi tõendeid ja teha saatekirja laboriuuringute tegemiseks või proovimaterjalide saatmiseks laborisse.

Arvestatav arv pereõdesid pakub koostöös perearstidega ka nõustamisteenust sõltuvushäiretest vabanemiseks. Tänu sellele, et pereõdel on pikaajaline ja usalduslik suhe oma nimistu patsientidega, märkab just pereõde esimesena patsiendi tubaka/nikotiini- toodete või alkoholi liigtarvitamisega seotud terviseprobleemide tekkimist ning saab kiiresti riske hinnata ja vajadusel juhendada.

PEREÕDE AITAB, KUI SUL ON VAJA:

- tulla lapsega plaanilisse tervisekontrolli
- saada eluviisinõustamist: toitumine, keheline aktiivsus, uni, töö- ja puhkeaja tasakaal
- jälgida kroonilise haiguse kulgu (nt

kõrgevererõhutõbi, diabeet, astma jpm) ja saada nõu tekkinud küsimuste korral

- nõu haigestumisel, sh kroonilise haiguse ägenemisel ja ägeda valu korral, teha vereanalüüse ja muid protseduure (nt haavahooldus, võõrkeha eemaldamine, EKG, kõrvaloputus jmt)
- pikendada ravimite retsepte, koostada abivahendi tõendeid, tellida õe pädevuse piires analüüse ja uuringuid
- planeerida ja teha vaktsineerimisi (sh reisivaktsineerimine)

• nõuannet riiklike sõeluuringute asjus

• enne tõendi väljastamist teha tervisekontroll (nt mootorsõidukijuhi tervisetõend, relvaluba, tööle asumise eelne kontroll)

• hinnata vajadust töövõimetuslehtede (sh hooldusleht) järele ning töövõimetuslehte avada ja sulgeda

• planeerida vajaduspõhist koduviisi

• Pöördu oma perearstikeskusesse, kui sul on:

- keskmise tugevusega ja/või pikalt kestnud valu
- väiksem trauma, õnnetus või verejooks (veri väljaheites, sagedased ninaverejooksud)

• kergemate haiguste ägedad seisundid (külmushaigus, kõhuviirus, allergianäht, probleemid urineerimisel, suguhaiguse kahtlus, nägemisteravuse langus, silmapõletik, kuulmislangus, kohin/helid kõrvus, eritis kõrvast, ägenenud krooniline haigus)

• nahapõletik (paise, mädamuhk, tugev ärritus, lööve, haavandid, herpes)

• tõsised meeleoluhäired (depressioon, masendus, ärevus), unehäired või sõltuvusprobleemid

Aivar Koppas
Tervisekassa õendusabi
teenusejuht

Kooli juubel veeretab aasta lõpule

Juba kuu aega on möödunud sellest, kui tähistasime Võsu kooli 125. sünnipäeva. Kuigi ettevalmistused olid pingelised ning nõudsid meilt lisa töötunde, siis sünnipäeva päev oli seda väärt. Maha peetud pidu oli koolimaja vanuse vääriline ning jääb meelde ka osalejatele.

Kooli sünnipäeva aktus oli lustlik ja pakkus etteasteid nii vilistlastelt kui ka kooli- ja lasteaiast. Aktuse külalistajatele jäi enim meelde sketšid õpetajate toast, mis muuseas põhinesid tõestisündinud lugudel. Aitäh vahvatele Võsu kooli vilistlastele ja nende juhendajale Lemme Mäele nende naerupahvakute eest.

Õhtune pidu toimus kahes majas ja seda ikka selleks, et kõigil osalejatel oleks võimalus endale sobiv olustik valida. Need, kes soovisid omavahel vestelda ja pigem valtsisaatel tantsida, said nautida koolimaja õhustikku. Spordihooone retrodisko oli populaarne ning kestis öösel kella kaheni. Pidul oleks võinud

isegi kauem kesta, sest viimase kolme loo ajaks olid osalised ennast alles soojaks saanud. Palju kiidusõnu saime ka spordihoone kujunduse eest, mis nägi spordisaali asemel välja kui peosaal.

Aitäh kõigile, kes panid öla alla selleks, et see eriline päev õnnestu. Aitäh Võsu kooli meeskonnale ja vabatahtlikele. Suur tänu ka sponsoritele, tänu kelle toetusele oli võimalik see pidu teha just selline nagu ta välja kujunes. Aitäh Palmse Mehaanikakoda ja Anti Puusepp, Palmse Metall ja Bert Sild, Eswire ja Raudo Oolma, Canter Kaubaveod ja Margus Aave, Urmas Laht, Vihula mõis ja Ave Krusell.

2023. aasta hakkab kohe läbi saama. Soovin teile Võsu Kooli poolt kauneid pühi ning mürt-suvat aastavahetust! Uue aasta uued väljakutsed ja tegemised toogu rõõmu ja põnevaid ettevõtmisi.

Aet Kruusimägi
Võsu Kooli direktor

HUVITAV

„... JA KADRI ÜLE KARJA“ KUU PILD KULLARÕNGAEIDA, KÄES ON KALLIS KADRIAEGA

22. novembril oli Haljala Lasteaed Pesapuu Mõmmi, Miki ja Miisu rühmadel Kadrikombestiku päev. Taas oli meil külas folklorist Terje Puistaja Rändavast Pärimuskoolist. Rühmiti mängiti folkloorset kadrimängu „...ja Kadri üle karja!“. Lapsed läbisid kogu kombestiku tsükli – sandipe-re ettevalmistus, suureks sandiks saamine, tseremoniaalne sandiskäik, kadriaja regilaulude laulmine, pererahva katsumine, rahvamängud ja perele õnne toomine. Kõik osalenud lapsed ja õpetajad olid tublisti ettevalmistusi teinud ning kadripäeva kombekohaselt riietunud valgesse. Nii väikesed kui ka suured Kadrid nautisid rahvamängude mängimist ja regilaulude kaasa laulmist.

Kolmel täiskasvanul oli rõõm sel päeval osaleda kõigi kolme rühma tegevuses – oli imetlusväärne kui loovalt ja lastega arvestavalt Terje tegevused toimusid. Ükski pärimusmängude tegevus ei olnud samasugune eelmisega, igas oli midagi teistmoodi: mingi tegevus, regilaul, mäng... Koos tegevust nautides tõesime taas, et meie pärimusmaterjal on ammendamatu, rahvaluule varamu tohutu ning kui palju on võimalusi ka sisulises osas varieerumiseks.

Oleme tänulikud ning soovime Terje Puistajale ja Eesti Rahvapärismuse Koolile rõõmsat meelt ning tahtmist oma laululusti, teadmisi ja kogemusi mööda Eestimaad rännates jagada. Ikka selleks, et lastel oleks väikesest peale olemas oma rahva- ja laulumängud, mängitus- ja regilaulud.

Tiiu Vainola
Haljala Lasteaed Pesapuu õppejuht

Isadepäeva kossuõhtu Võsul

10. novembril toimus Võsul vahva spordiüritus nimega Isadepäeva kossuõhtu. Reede õhtul kell 18 kogunesid Võsu Kooli õpilased ja isad spordihooonesse, et pidada omavahel üks sõbralik ja lõbus korvpallimatš.

Terve mäng oli sportlikult tasavägine ja elati üksteisele kaasa, rõõmu visatud korvidest jagus nii väikestele kui suurtele. Lisaks võeti mängu vaheajal mõõtu lustlikus teatevõistluses. Võsu Kool on osaline Liikuma Kutsuva Kooli programmis ja tore oli näha, et ka isad on hea meelega spordiüritustel aktiivselt kaasa löönas – kossuõhtul osales kokku 16 isa.

Korvpall on saanud Võsu Koolis väga populaarseks, trennis käib üle 40 lapse ehk umbes pooled kõigist kooliõpilastest. Sellel õppeaastal on saanud spordihooonesse minikorvpalli kõrgusele reguleeritavad korvid, et ka kõige väiksemad jõuaksid korvi visata. Samuti on heade toetajate abil toodud saali juurde piisavalt

korvpalle, et kõik lapsed saaksid harjutusi kaasa teha ja ka ise vabal ajal harjutamas käia.

Isadepäeva kossuõhtu ürituse raames koguti vabatahtlike annetusi, mille abil soetati Võsu korvpallitrennide veel sujuvaks läbiviimiseks väga vajalik pallikär.

Tänud kõigile, kes leidsid aja kossuõhtule tulla ja kes toetasid pallikär ostu. Tänud neile, kes aitasid üritust korraldada, eriti Marco Aitmanile ja treener Madis Putkole. Suur aitäh isadele ja lastele – teie mängulust tegi õhtu eriliseks vahvaks!

Lõpetuseks võib öelda, et Isadepäeva kossuõhtu ei olnud lihtsalt tore ühekordne üritus. Nii isad kui lapsed soovisid koos sportimist kindlasti jätkata ja sellest sündis idee igapäevast isade-laste ühisest korvpallitrennist.

Tarmo Kuusmaa
Isadepäeva kossuõhtu korraldaja

SPORT

Koroonas ja lautennises kolm etappi läbitud

Kui oktoobri lehes kirjutasime, et kaks seeriat ühel nädalavahetusel, siis kolmas etapp nii koroonas kui lautennises toimus lausa ühel päeval – lautennis palimängude saalis ja koroonas fuajees.

Alustuseks aga teise etapi tulemused.

Koroonas seeria teise etapi võitis Aivar Strazdin. Suur üllatus see ei ole, on ju Aivar olnud pidevalt favoriitide hulgas ja oodanud õiget hetke tagasihoidlikul positsioonil. Teiseks jäi esimese etapi võitja Kristo Malkus, säilitades oma liidri rolli üldarvestuses, ja kolmandaks Hillar Elva. Kolmanda etapi võitis taas Kristo Malkus, teiseks jäi Hillar Elva – sama asetus on meestel ka üldarvestuses. Selle seisu pealt tundub, et selle sarja kahe esimese mehe duellist selgub üldvõitja, järgnevaid kohti on veel vara ennustada.

Lautennise teise etapi võitis lauteniseklubi Kalev mängija Rene Kaljuvee, teiseks jäi meie mees Uno Ridal ja kolmandaks Ottomar Hõbeoja Kalevi klubist. Parim naismängija taas Sigrid Kukk, parim noor Kert Talumets ja veteranide tublim Aleksander Serov. Haljala valla parima tiitli seekord Allar Raudlale.

Kolmanda etapi võitis Igor Tšernjak lauteniseklubi Spinmaster. Teise tulemuse tegi Viru-Nigula klubi noormängija Angela Laidinen, kolmandaks Ragnar Heek Rakvere LTK Pinx mängija. Parim noormängija oli Ert Arpo, parim veteran Andrus Mäletjärvi. Haljala valla parim Uno Ridal. Ära märkida võiks meie meestest veel Tarmo Nuija, kes tegi tubli tulemuse jõudes üldarvestuses esikümnesse.

Teise etapi parimad.

Lautennise sarja juhib Uno Ridal, vaid kahe punktiga jääb temast maha Lehtse mängumees Alvar Roos. Kolmandaks tõusis Veljo Mõek. Esikümnesse mahuvad veel Jusof Muhamedžanov, Tarmo Nuija, Aleksander Tuhkanen, Ivo

Vellak, Ert Arpo, Allar Raudla ja Oliver Ollmann.

Järgmine lautenise seeriavõistluse etapp (IV) toimub jaanuarikuu viimasel pühapäeval 28ndal päeval. Koroonas neljanda etapi toimumise aeg on veel lahtine, jälgige reklaami.

Läänevirelaste dessant Eesti meistrivõistlustele lauamängude mitmevõistluses

Me kolmekesi läksim Lääne-Viru maalt – Tauno Jõgiste Kadrina vallast, Veljo Mõek Rakvere vallast ja allakirjutanu Haljala vallast.

Mida kujutab endast lauamängude mitmevõistlus? See on 14 partiid malet, 14 partiid kabet, 14 setti koroonat ja 14 setti lautenist. Iga võidetud partii annab punkti. Seega 56 punkti

oleks maksimum. Kui pooled kätte saab on tubli tulemus, kui üle selle siis võib oma vanuseklassis sihtida ka medalit. Üldarvestuse võitja tulemus oli 38,5 punkti.

Tõime ära kaks medalit – kirkaima neist, hõbeda, tõi Veljo Mõek veteranide hulgas ja pronksi Avo Seidelberg super veteranide klassis. Tauno Jõgiste oli meeste arvestuses neljas.

Maakondade arvestuses saime neljandaks, jäädes kolmandale, Järvamaale, ühe punktiga alla.

Üldarvestuse tabelis olid meie kohad järgmised: Avo Seidelberg seitsmes, Tauno Jõgiste kaheksas ja Veljo Mõek kümnnes.

Avo Seidelberg

SÜNDMUSED HALJALA VALLAS

16.12 kell 10 Palmse mõisa jõulumaa “Härrasrahva jõulud”.

16.12 kell 11 Haljala valla koduste laste jõulupidu Haljala rahvamajas.

17.12 kell 10 kontsert-jumalateenistus Rakvere-Kuusalu meeskooriga Haljala kirikus.

17.12 kell 18 adventikontsert Merit ja Märten Männiste Võsu rannaklubis.

18.12 kell 19 Komöödiateatri etendus “Lumevangis” Haljala rahvamajas.

23.12 kell 19 Jaan Sööt, Mikk Saar, Päärü Oja, Allan Vainola “Sinus endas talv” Vihula mõisas.

24.12 kell 13 jõululaupäeva jumalateenistus Võhma segakooriga Ilumäe kirikus.

26.12 kell 19 Les Bohemes “A Tribute to The Three Tenors” Vihula mõisas.

29.12 kell 19 ainult Jarek Kasar ja Valter Soosalu maitsekas kontsertetendus “Kellad” Vihula mõisas.

29.12 kell 20 Haljala vana-aasta pidu Haljala rahvamajas.

31.12 kell 20 Võsu aastavahetus 2024 Võsu rannaklubis.

31.12 kell 18 aastavahetuse pidu Koit Toome, Silvia Ilvese ja Sepo Seemaniga Vihula mõisas.

31.12 kell 21 - Aastavahetuse pidu Karepa rahvamajas.

Haljala vallas toimuvate sündmustega saab kursis olla ka internetis: www.haljalarahvamaja.ee või facebookis: Sündmused Haljala vallas. Palume saata info Haljala vallas toimuvate sündmuste kohta ka aadressile: sven.rannar@haljalavald.ee

Haljala Rahvamaja

VANA-AASTA PIDU

29. DETSEMBRIL
algusega kell 20

Tantsuks ansambel Absolute

Silmailu pakuvad tantsijad

Üllatused! Disko

Avatud baar!

Pilet eelmüügis 15 €, sündmuse päeval kohapeal 20 €
Piletite eelmüük ja laudade broneerimine sven.rannar@haljalavald.ee

HALJALA KOOL

ÕPILASTE JÕULULAAT

18. DETSEMBER
12.00-14.00

KOOLI AATRIUMIS

KAASA VAHETUSJALANÕUD!

WWW.HALJALAKOOL.EE

AASTALÕPUPIDU VÕHMA SELTSIMAJAS

29. detsember
kell 20.00
Tantsuks mängib

Viljo Tamm

NB! Kavas üllatused!

Võileivad ja joogid puhvetist

Laudade broneerimine
MARIKE mob. 5146654

Pilet 10 €

Kauneid jõulupühi ja teguderohket uut aastat!

soovib
Maheda valimisliit

Elu on elamist väärt ja unistused täituvad, kui püsisime koos!

Kauneid jõule!

Rakvere Haigla

Rõõmu ja rahu ning häid plaane uueks aastaks soovib Plaan A!

Kauneid jõulupühi ja meeleolukat aastavahetust! Soovib valimisliit Vaba Vallakodanik

HEAD AASTA JA AAS VANA LÕPPU UUT TAT!

Võsu kandikoogu

Tegusat aasta lõppu ja rõõmsate kohtumisteni uuel aastal Karepal!

Karepa Selts

MTÜ Võsu Sadam soovib kõigile, kellele Võsu sadam möödunud aastal rõõmu on valmistanud, kaunist jõuluaega ja toredat uut aastat!

ÕNNITLEME!

98 AINO LIIVA 22. detsember	81 ELLE VORONKOVA 6. detsember
91 ETHE-REGINA UUKIVI 29. detsember	RIINA KAASIKE 8. detsember
89 SIGRID KUSTAVSON 13. detsember	TIJU KÜNGAS 23. detsember
88 KALJU SAMMELSELG 11. detsember	MARI TOMPSON 31. detsember
87 MAI LASNER 17. detsember	80 OLAVI KASEMAA 3. detsember
86 ASTA ROSENBERG 15. detsember	75 ELVE RANNU 2. detsember
83 EINO VEINMAN 16. detsember	AAVO LAUR 6. detsember
82 LII JEERLAND 10. detsember	REIN TAUTS 13. detsember
	JAAN OTT 18. detsember
	KUSTAV REINBERG 19. detsember
	70 ENNA ROSENBERG 2. detsember
	KALLE JÜRISKA 9. detsember
	AITA TERNO 11. detsember

Haljala vallalehes õnnitletakse väärikasse ikka jõudnud vallakodanikke. Palume vallalehe toimetust teavitada tel +372 5194 7655 või e-posti aadressil leht@haljalavald.ee soovist mitte oma nime vallalehes õnnitluste juures avaldada.

KAITSELIIDU RUTJA ÕPPEVÄLJAK

INFOGRAAFIK DETSEMBER 2023			
Kuupäev	Harjutuse toimumisaeg	Harjutuse tüüp	Märkused
02.-03.12	08:00-20:00	väljaõpe	
05.-06.12	05:00-14:00	väljaõpe	

TÄHELEPANU! HEISATUD PUNASE LIPU KORRAL ON RUTJA ÕPPEVÄLJAKU TERRITOORIUMILE SISENEMINE ILMA VALDAJA LOATA RANGELT KEELATUD!

Kui õppeväljakul toimub tegevus, on sinna minek keelatud. Õppeväljaku graafikusse võib tulla muudatusi.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

ARVED MÄNNIK	30.07.1943–04.11.2023
VIRVE TERNO	14.04.1929–11.11.2023
ENN KIVISEPP	23.05.1946–22.11.2023
MATI PÖLDSEPP	10.12.1952–21.11.2023

Haljala Valla Sõnumid

VÄLJAANDJA: Haljala Vallavalitsus telefon 510 6244; 325 8630 e-post haljala@haljala.ee	KONTAKT: leht@haljalavald.ee TIRAAŽ: 2100 TRÜKK: Printall AS KÜLJENDUS: MK Meedia OÜ KOJUKANNE: Omniva
--	--

Kaastööd ja reklaami avaldamise soovid edastada hiljemalt kuu 15. kuupäevaks toimetuse meiliaadressile.

Koguduse leht

Ilumäe Käsmu Haljala Vainupea Esku
Detsember 2023

• 3. detsember adventiaja esimene
• pühapäev. Kirikuaasta algus
• 10. detsember adventiaja teine
• pühapäev
• 13. detsember märter Lucia päev
• ehk luutsinapäev
• 17. detsember adventiaja kolmas
• pühapäev
• 21. detsember apostel Tooma
• päev ehk toomapäev
• 24. detsember adventiaja neljas
• pühapäev
• 24. detsember jõuluõhtu ehk

jõululaupäev
25. detsember Kristuse sündimise
päeva ehk esimene jõulupüha
26. detsember teine jõulupüha,
esimärter Stefanose päev ehk
tehvanipäev
27. detsember apostel ja
evangelist Johannese päev ehk
johannese päev
28. detsember süüdalastepäev
31. detsember vana-aasta
1. jaanuar 2024 Jeesuse nimepäev
ehk uusaasta (näärpäev)

Õnnistatud jõuluaega ja uut aastat!

Õnnistatud olgu kodud

Lahke süda,
Lahke meel.
Lahked tuled koduteel-
Eks need anded armsamad,
Aarded kõigekallimad
Kallil, pühal jõulua'al -
Nendel, kellel oma kodu,
Armas kodu ja omaksed.
Helgib kodus kõike õnne,
Puhkeb öitsma rõõmsaid öisi,
Hingest hinge küllalt sära,
Küllalt kõike kallisvara,
Mida teineteisel anda -
Haljal, säraval jõulupuul.
Viibivad siis inimesed,
Jõulurõõmsad õnnelised,
Halja püha jõulupuu all -
Minnes argipäevaellu,
Kandvad kaasas jõuluhetki, -
Ikka oma kodu helki.
Õnnistatud olgu kodud!

Anna Haava, 1930

EESTPALVED

Kõigeväeline Jumal, üksnes Sinu
käest tuleb armastus ja rahu.
Saada meid rahunõudjatena ja Sinu
riigi tunnistajatena maailma ning
täida meie südamed rõõmuga.

Issand, meie Päästja ja Kuningas,
ime ootame Sinu tulemist. Lase
oma sõnal juurduda meie südame-
tes ja tee meid oma valguse lasteks.

Issand Jumal! Sa oled Püha Pere-
konna näol kinkinud meile ees-
kuju. Aita meie peredel elada üks-
meeles ning liida neid vastastikuses
austuses ja armastuses.

Hea taevane Isa! Me täname Sind
kõige eest, mida Sa möödunud
aastal oled meile jaganud. Anna pa-
lun andeks meie teadmatult ja tead-
likult tehtud eksimused. Luba meid
uuel aastal uuest algusest alata.

JÕULULUGU

Jõululugu on kõige ilusamalt ja põh-
jalikumalt edastanud meile arst
Luukas. See lugu on kirjas Luuka
evangeeliumi teise peatüki alguses.

Suurejooneline on see kirjeldus.
Kõigepealt antakse teada, millise keis-
ri ja millise maavalitseja ajal see kõik
toimus. Ajaloo kulgu on märgitud üks
valgustäpp, üks särav täht. Seejärel lii-
gub fookus üha väiksemaks, täpsemaks.
Keiser on muidugi kõige keskel ja kõige
üle, kuid keegi ei tea midagi, kõik on
nagu ikka, maailm elab oma harjunud
elu. Järgmiseks on kohaliku tähtsusega
maavalitseja, kes istub pimeduses, kui-
gi on päev. Ja siis jutustab Luukas juba
kahest inimesest, kes kuulekalt läksid
end kirja panema rahvaloenduse tarvis,
mis neil ikka üle jäi. See kirjanemine
ne polnud mõeldud mitte rahvaarvu
või inimeste elujärje teadasaamiseks,
vaid Rooma poolt uute maksude keh-
testamiseks, eks riigikassa võis olla
järjekordselt tühi. Joosep on vaikselt ja
alandlikult tugi kogu sündmuste jadale,
ta teab midagi, mida keegi teine ei tea,
ta on seda unenäos näinud. Ja Joosep
usaldas. Usk tähendabki usaldamist. Ja
siis ta kihlatu Maarja, kes on juba päris
viimaseid aegu lapseootel, kes teadis
algusest peale. Jõululugu on esitatud
nagu vaataks kogu maailmapalli ja ini-
meste tegemisi peadpööravast kõrgu-
sest, suumiks sinna sisse, kuni ühe til-
lukesse õilambikeseni, mis vilgub kuskil
Petlemma laudas. Seal lõhnab heinte
ja sõnniku järele, seal on vaikne ja on
öö. Muutus on toimunud vaikselt. Jumal
on pugenud oma loomingusse, aega

ja ruumi, oma maailma, et see võiks
saada suuremaks tavalisest, paremaks
iseendast... Ta tuli omade keskele; iga-
üks saab võimaluse Ta ära tunda... Siis
tulevad mängu need karjased, kelle ni-
mesid me ei tea. Õige ka, nad on inime-
sed nagu meie, mis tähtsust on praegu
nimel, isikukoodil, eluloo andmetel.
Nad on elanud koidu-loojangu rütmis,
harjunud hämarusega, harjunud õli-
lambi ja lõkketulega ega tea muust. Ja
äkitselt saavad nad suurt valgust näkku.
Muidugi nad ehmatavad, ingel peab
neid rahustama – siin ei ole hirmu, on
hoopis rõõm, suur rõõm! Miks? Aga
sellepärast, et Jumala tulek maailma
annab maailmale ja elule õieti mõtte.
Ja siis need karjased lähevad rutates.
Ka nemad said teada. Miski pole enam
endine...

Kogu lõigu lõpetab doktor Luukas
mõtisklevas toonis. Nüüd on veel ainult
üks inimene, üks naine - “Ent Maarja
jättis kõik need lood meelde, mõtisk-
ledes nende üle oma südames!” Võib-
olla tema kaudu me üldse teamegi seda
lugu. Võibolla oligi Maarja see, kes va-
nas eas seda jutustas doktor Luukasele,
Pauluse-taadi kaastöölisele. Seal oli al-
guste algus, kuid lugu läks ju edasi.

Ei! Ei saa, ei või harjuda pimedusega,
segadusega, mõttetusega, maailma ras-
kusega. Harjuma peab sellega, milleks
inimene alguses loodi: valgusega, tõega,
armastusega, headuse ja iluga! Selleks
pidi Kristus tulema. Head rahulikku
jõuluaega!

Meelis-Lauri Erikson

Ilumäe ja Kadrina koguduste õpetaja

Kodutuled. Foto: Oie Alt

Haljala valla kogudused ühinevad Eesti Evangeelse Alianssi palvenädalaga

Esmapäeval, 8. jaanuaril kl 18 Haljala koguduse kantsleis;
Teisipäeval, 9. jaanuaril kl 18 Ilumäe koguduse leerimajas;
Neljapäeval, 11. jaanuaril kl 18 Käsmu Meremuuseumis.

Palume Jumala õnnistust meie valla koguduste teenimispiirkondades ka ala-
nud uuel aastal.

Olete südamest oodatud osalema!

1974 aastal kinnitasid Lausanne'is, paljude evangeelsete kirikute 150 rahvu-
sest liikmed, et tänavad Jumalat tema päästetöö eest ja jätkavad Tema rõõmu-
sõnumi jagamist evangeelsete palvenädalatega uue aasta alguses.

Lisainfo leiad siit: <http://www.allianss.ee/>

JÕULUAJA JUMALATEENISTUSED JA SÜNDMUSED

ILUMÄE KIRIKUS JA KOGUDUSES

17. detsembril kl 13 kolmanda advendi
armulauaga jumalateenistus Leerimajas.

24. detsembril kl 13 jõululaupäeva
jumalateenistus Ilumäe kirikus,
laulab Võhma segakoor.

25. detsembril kl 13 esimese jõulupüha
armulauaga jumalateenistus Leerimajas.

31. detsembril kl 13 vana-aasta armulauaga
jumalateenistus Leerimajas.

7. jaanuaril 2024. kl 13 armulauaga
jumalateenistus Leerimajas.

KÄSMU KIRIKUS JA KOGUDUSES

10. detsembril kl 15 II advendi missa.

17. detsembril kl 15 III advendi missa.

24. detsembril kl 15 jõuluteenistus
laulehtedega.

25. detsembril kl 15 I jõulupüha missa.

31. detsembril kl 15 vana-aasta missa.

7. jaanuar kl 15 ilumispüha missa.

HALJALA KIRIKUS JA KOGUDUSES

10. detsembril kl 10 II advendipühapäeva missa.

10. detsembril kl 16 kontsert.

Musitseerib Haljala segakoor.

17. detsembril kl 10 III advendi
kontsert-jumalateenistus.

Musitseerib Rakvere-Kuusalu
ühendatud meeskoor.

24. detsembril kl 10 IV advendi missa,
leeripüha.

24. detsembril kl 18 jõuluõhtu
jumalateenistus laululehtedega.

25. detsembril kl 10 esimese jõulupüha
sõnajumalateenistus.

31. detsembril kl 10 vana-aasta missa

7. jaanuar kl 10 jõuluaaja I pühapäeva
jumalateenistus.

ESKU KABELIS

24. detsembril kl 12.30 jõuluteenistus
laulehtedega.

VAINUPEA KABELIS

25. detsembril kl 18 jõuluteenistus
laulehtedega.

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK HALJALA PÜHA MAURITIUSE KOGUDUS

Õpetaja Urmas Karileet,
tel 5851 5800,
urmas.karileet@eelk.ee
Diakon Ahti Bachblum,
tel 5361 3273,
ahti.bachblum@eelk.ee
Juhatusesimees
Margus Punane,
tel 504 9998
a/a E552200221028664113

SA ESKU KABEL (EELK HALJALA KOGUDUS)

Vello Väinsalu, tel 504 7916,
vellovainsalu@gmail.com.
Õpetaja Urmas Karileet,
tel 5851 5800,
urmas.karileet@eelk.ee
a/a E942200221046039021

EELK KÄSMU KOGUDUS

Õpetaja Urmas Karileet,
tel 5851 5800,
urmas.karileet@eelk.ee

Juhatusesimees Kaie Kase,
tel 514 1198
Koguduse diakon Tia Vene,
tel 5814 1366
A/a EE861010502018079003

EELK ILUMÄE KOGUDUS

Hooldajaõpetaja
Meelis-Lauri Erikson,
tel 5345 8594,
mleerikson@gmail.com.
Juhatusesimees Oie Alt,
tel 5809 1356, ilumae@eelk.ee
Kalmistuvaht: Külli Pajuste,
tel 5561 3039
a/a EE241010502001277003
Koduleht: ilumae.eelk.ee
facebook.com/ilumaeikirik/

VAINUPEA KABEL

Mario Luik
Vainupea küla selts MTÜ,
tel 5 559 8316,
marioluik@gmail.com
www.vainupea.ee